

C.m.m.d.c. și C.m.m.m.c.

C.m.m.d.c

Definiție. Numărul întreg d este cel mai mare divizor comun (c.m.m.d.c.) al numerelor întregi a și b (notăm $d=(a, b)$), dacă satisface condițiile:

$d \mid a$ și $d \mid b$;

pentru orice întreg δ , pentru care $\delta \mid a$ și $\delta \mid b$, rezultă $\delta \mid d$.

Lemă. Fie m, n, p trei numere naturale astfel încât $m=n+p$. Dacă numărul natural nenul q divide oricare două dintre numerele m, n, p atunci q divide și pe al treilea număr.

Demonstrație. Fie $q \mid n$ și $q \mid p$. Atunci $\exists u, v \in \mathbb{N} : n=qu$ și $p=qv$. Rezultă $m=q(u+v)$, deci $q \mid m$. Fie acum $q \mid m$ și $q \mid n$. Atunci $\exists t, s \in \mathbb{N} : m=qt$ și $n=qs$. Din $qt=qs+p$ rezultă $qs \leq qt$ și cum $q > 0$ obținem $s \leq t$, de unde rezultă că $\exists w \in \mathbb{N}$ așa încât $t = s+w$. Din $qt = qs+p$ rezultă $qs+qw=qs+p$, deci $qw=p$, unde $q \mid p$.

Analog se arată că din $q \mid m$ și $q \mid p$ rezultă $q \mid n$.

Lemă. Dacă $x, y, q, r \in \mathbb{N}$ satisfac egalitatea $x=yq+r$ atunci există cel mai mare divizor comun al lui x și y și numai dacă există același cel mai mare divizor comun al lui y și r . În plus, avem $(x, y) = (y, r)$.

Demonstrație. Presupunem că există cel mai mare divizor comun al lui x și y , pe care-l notăm cu d . Din $d \mid x$ și $d \mid y$ rezultă, conform lemei anterioare, că $d \mid r$, deci avem $d \mid y$ și $d \mid r$.

Fie acum $d' \in \mathbb{N}$, așa încât $d' \mid y$ și $d' \mid r$. Conform aceleași leme, rezultă că $d' \mid x$ și deci $d' \mid x$ și $d' \mid y$, adică $d' \mid d$. Așadar, d este cel mai mare divizor comun al lui y și r și avem $(y, r) = d = (x, y)$.

Reciproc, presupunând că există cel mai mare divizor comun al numerelor y și r , pe care îl notăm cu d , va rezulta $d \mid y$ și $d \mid r$, unde $d \mid y+r=x$, deci avem $d \mid x$ și $d \mid y$.

Fie acum $d' \in \mathbb{N}$, așa încât $d' \mid x$ și $d' \mid y$. Obținem $d' \mid r$, deci $d' \mid y$ și $d' \mid r$, de unde $d' \mid d$. Astfel, d este cel mai mare divizor comun al lui x și y și avem $(x, y)=d=(y, r)$.

Teoremă. Fie $a, b \in \mathbb{N}$. Atunci există și este unic cel mai mare divizor comun al numerelor a și b .

Demonstrație. Dacă $a=b=0$, atunci cel mai mare divizor comun este 0. Presupunem, în continuare, $b \neq 0$. Procedeu de determinare pe care-l vom folosi poartă numele de Algoritmul lui Euclid.

C.m.m.m.c

Definiție. Numărul întreg m este cel mai mic multiplu comun (c.m.m.m.c.) al numerelor întregi a și b (notăm $m=[a, b]$) dacă satisface condițiile:

$a \mid m$ și $b \mid m$;

pentru orice întreg μ , pentru care $a \mid \mu$ și $b \mid \mu$, rezultă $m \mid \mu$.

Teoremă. Pentru orice $a, b \in \mathbb{N}$ există și este unic cel mai mic multiplu comun al lor.

Demonstrație. Dacă $a=0$ sau $b=0$, atunci singurul multiplu a lui a și b este 0 .

Presupunem în continuare că $a \neq 0$ și $b \neq 0$, prin urmare 0 nu divide ab , deci 0 nu satisface condițiile de a fi cel mai mic multiplu comun pentru a și b .

Considerăm mulțimea: $M_{a,b} = \{m' \in \mathbb{N}^* \mid a|m' \text{ și } b|m'\}$.

Din faptul că $ab \in M_{a,b} : m \leq m'$, oricare ar fi $m' \in M_{a,b}$.

Vom arăta că $m=[a,b]$.

Din $m \in M_{a,b}$ rezultă $a|m$ și $b|m$.

Aplicăm teorema împărțirii cu rest pentru m' și m . Rezultă că există q, r așa încât $m' = mq + r$, $0 \leq r < m$. Să presupunem acum că $r \neq 0$. Din $a|m$. $A|m'$ și $m' = mq + r$ rezultă că $a|r$. Analog din $b|m$ și $b|m'$ rezultă că $b|r$. Așadar, $r \in M_{a,b}$ și cum $m \leq m'$, oricare ar fi $m' \in M_{a,b}$, obținem că $m \leq r$, ceea ce este fals.

Prin urmare, $r=0$, de unde $m|m'$ și cu aceasta am verificat faptul că $m=[a, b]$.

Mai rămâne de arătat unicitatea lui m .

Presupunem că există $m_1 \in \mathbb{N}$, astfel încât să fie satisfăcute condițiile:

$a|m_1, b|m_1$

oricare $m_2 \in \mathbb{N} : a|m_2, b|m_2 \Rightarrow m_1|m_2$.

Rezultă atunci că $m_1 | m$ și $m|m_1$ deci $m=m_1$.

Algoritmul lui Euclid

Definiție. Algoritmul lui Euclid al numerelor a și b cu $a > b$, este tabloul de relații:

$$a = bq_1 + r_1 \quad \text{unde } 0 < r_1 < b;$$

$$b = r_1q_2 + r_2 \quad \text{unde } 0 < r_2 < r_1;$$

$$r_1 = r_2q_3 + r_3 \quad \text{unde } 0 < r_3 < r_2;$$

.....

$$r_{n-2} = r_{n-1}q_n + r_n \quad \text{unde } 0 < r_n < r_{n-1};$$

$$r_{n-1} = r_nq_{n+1} \quad \text{unde } r_{n+1} = 0$$

sau relația $a = bq$, dacă $b | a$.

Algoritmul lui Euclid există și este finit.

Ultimul rest nenul din algoritm dă c.m.m.d.c. al numerelor a și b adică

$$r_n = (a, b). \text{ Dacă } b | a, \text{ atunci } (a, b) = b.$$

Proprietăți ale c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c.:

$$(a, a) = a, \quad [a, a] = a \quad (\text{idempotență});$$

$$(a, b) = (b, a) \quad [a, b] = [b, a] \quad (\text{comutativitate});$$

$$(a, (b, c)) = ((a, b), c), \quad [a, [b, c]] = [[a, b], c] \quad (\text{asociativitate});$$

$$(a, [a, b]) = a, \quad [a, (a, b)] = a \quad (\text{absorbție}),$$

adică mulțimea numerelor întregi formează o latică în raport cu c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c. considerate ca operații binare.

$$\text{Pentru orice pereche } a, b \text{ de numere întregi } [a, b] \cdot (a, b) = ab. \quad (1)$$

Definiție. Numerele întregi a, b , se numesc prime între ele sau relativ prime dacă $(a, b) = 1$.

Teoremă fundamentală. Dacă $a | bc$ și $(a, b) = 1$, atunci $a | c$.

Dacă $a | c, b | c$ și $(a, b) = 1$, atunci $ab | c$.

Proprietatea de distributivitate:

$$(a, [b, c]) = [(a, b), (a, c)] \text{ și } [a, (b, c)] = ([a, b]), [a, c].$$

Pentru orice întreg k $(ka_1, ka_2, \dots, ka_n) = k(a_1, a_2, \dots, a_n)$ și $[ka_1, ka_2, \dots, ka_n] = k[a_1, a_2, \dots, a_n]$. (2)

C.m.m.d.c. al numerelor $a_1, a_2, \dots, a_n$ este o combinație liniară a acestor numere cu coeficienți întregi, adică există numerele întregi $u_1, u_2, \dots, u_n$ astfel ca : $(a_1, a_2, \dots, a_n) = a_1u_1 + a_2u_2 + \dots + a_nu_n$.

Definiție. Numerele întregi $a_1, a_2, \dots, a_n$ se numesc prime între ele dacă $(a_1, a_2, \dots, a_n) = 1$.

Teoremă. Condiția necesară și suficientă ca numerele $a_1, a_2, \dots, a_n$ să fie prime între ele este ca să existe numerele întregi $u_1, u_2, \dots, u_n$ astfel ca $a_1u_1 + a_2u_2 + \dots + a_nu_n = 1$.

Datorită asociativității, c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c. se pot calcula prin recurență.

Pentru n numere întregi $a_1, a_2, \dots, a_n$ proprietatea (1) devine

$$[a_1, a_2, \dots, a_n] \cdot (A_1, A_2, \dots, A_n) = a_1a_2 \dots a_n,$$

$$[A_1, A_2, \dots, A_n] \cdot (a_1, a_2, \dots, a_n) = a_1a_2 \dots a_n,$$

$$\text{unde } a_1a_2 \dots a_n = a_1A_1 = a_2A_2 = \dots = a_nA_n.$$

În baza proprietății (2), c.m.m.d.c. se obține luând produsul factorilor comuni din descompunerea canonică, cu exponenții cei mai mici, iar c.m.m.m.c. se obține luând produsul tuturor factorilor cu exponenții cei mai mari.

Ecuția $x^2 + y^2 = z^2$ are, în numerele întregi, o soluție $x = mab$,

$$y = m \frac{a^2 - b^2}{2} \quad z = m \frac{a^2 + b^2}{2}$$

Cu m întreg arbitrar, a și b primi între ei, impari, sau, altfel scrise, $= 2mpq$, $z = m(p^2 + q^2)$, cu p și q primi între ei, de paritate diferită.

$$x = m(p^2 - q^2), y$$

Teorema lui Bézout

Definiție: dacă $d = (a, b) \exists k, l \in \mathbb{Z} : d = k \cdot a + l \cdot b$.

Demonstrație: Definim $r_0 = a, r_1 = b, n \geq 1, r_{n+1}$ este restul împărțirii lui r_{n-1} la $r_n (r_n \neq 0)$.

Demonstrăm prin inducție după n .

$$\forall n \in \mathbb{N} \exists \alpha_n, \beta_n \in \mathbb{Z} : r_n = \alpha_n \cdot a + \beta_n \cdot b$$

Folosim varianta de inducție

$P(0)$ și $P(1)$

$P(n)$ și $P(n-1) \implies P(n+1)$

$\forall n \in \mathbb{N} P(n)$

1) Arătăm că $P(0)$ și $P(1)$ sunt adevărate

$$r_0 = a = 1 \cdot a + 0 \cdot b \quad (\alpha_0 = 1, \beta_0 = 0)$$

$$r_1 = b = 0 \cdot a + 1 \cdot b \quad (\alpha_1 = 0, \beta_1 = 1)$$

2) Presupunem $r_{n-1} = \alpha_{n-1} \cdot a + \beta_{n-1} \cdot b$

$$r_n = \alpha_n \cdot a + \beta_n \cdot b$$

Arătăm că $\exists \alpha_n, \beta_n \in \mathbb{Z} : r_{n+1} = \alpha_{n+1} \cdot a + \beta_{n+1} \cdot b$

Din Teorema Împărțirii cu rest (T.I.R.) $\implies r_{n-1} = q_n \cdot r_n + r_{n+1}$
 $\implies r_{n+1} = r_{n-1} - q_n \cdot r_n$
 $r_{n+1} = \alpha_{n-1} \cdot a + \beta_{n-1} \cdot b - (\alpha_n \cdot a + \beta_n \cdot b) \cdot q_n = (\alpha_{n-1} - q_n \cdot \alpha_n) \cdot a + (\beta_{n-1} - \beta_n \cdot q_n) \cdot b$
 $r_{n+1} = \alpha_{n+1} \cdot a + \beta_{n+1} \cdot b$ unde $\alpha_{n+1} = \alpha_{n-1} - q_n \cdot \alpha_n$
 $\beta_{n+1} = \beta_{n-1} - a_n \cdot \beta_n$

Din 1) și 2) $\implies P(n)$ adevărată $\forall n \in \mathbb{N}$

Observație: din această demonstrație a teoremei lui Bezout obținem și un algoritm de aflare a numerelor k și l din scrierea $d = k \cdot a + l \cdot b$

Vom considera tabelul următor unde $a \geq b$:

- q	k	l	a=
	1	0	b=
	0	1	
- q	1	-q	r
- q ₁	-q ₁	q ₁ ·q ₁ +1	-q ₁ ·r+b=r ₁
.....	.....	.....	.....

Algoritmul este:

împărțim pe a la b și obținem restul r, q-câtul împărțirii lui a la b
 $-q \cdot b + a = r$

împărțim pe b la r și obținem restul r₁, q₁-câtul împărțirii lui b la r
 continuăm până obținem r=0

ultimul rest nenul este d, iar numerele din tabel de pe coloanele k și l corespunzătoare acestui rest nenul sunt cele căutate

Exemplu:

Să se calculeze (250,48) și să se scrie sub forma $d = 250 \cdot k + 48 \cdot l$, $k, l \in \mathbb{Z}$

Rezolvare:

	k	l	250
-q	0		48
	0	1	
-5	1	-5	10
-4	-4	21	8
-1	5	-26	2
-4	-24	125	0

Ultimul rest nenul este 2 $\implies (250,48) = 2$

$\implies 2 = 250 \cdot 5 - 26 \cdot 48$

Consecințe ale teoremei lui Bèzout

Dacă $d = (a,b) \implies \left(\frac{a}{d}, \frac{b}{d}\right) = 1$

Dacă împărțim două numere cu c.m.m.d.c. al lor se obțin numere prime între ele .(deci două numere a și b sunt prime între ele dacă c.m.m.d.c. al lor este

1) Dacă $m \mid a \cdot b$ și $(m,a) = 1 \implies m \mid b$ (Lema lui Gauss)

(Lema lui Gauss2) dacă p-prim și $p \mid a \cdot b \implies p \mid a$ sau $p \mid b$.

Dacă $(m,a) = 1$, $(m,b) = 1 \implies (m, a \cdot b) = 1$

Dacă $(a,b)'d$, iar $k \in \mathbb{N}^* \implies (k \cdot a, k \cdot b) = k \cdot d$

Demonstrație:

$$d=(a,b) \implies \exists k,l \in \mathbb{Z}: d=k \cdot a+l \cdot b \mid :d \implies 1 = \frac{ka}{d} + \frac{lb}{d}$$

Fie s un divizor comun al numerelor $\frac{a}{d}$ și $\frac{b}{d}$

$$\implies s \mid \frac{a}{d} \text{ și } s \mid \frac{b}{d} \implies s \mid \frac{ka}{d} \text{ și } s \mid \frac{lb}{d} \implies s \mid \frac{ka}{d} + \frac{lb}{d}$$

$\implies s$ este un divizor natural al numerelor

$$\mathbf{2)} (m,a)=1 \implies \exists k,l \in \mathbb{Z}: 1=k \cdot m+l \cdot a \mid b$$

$$\implies k \cdot m \cdot b+l \cdot a \cdot b=b \implies b \mid N_m \quad \text{Q.E.D.}$$

$$N_m \quad N_m$$

Pentru a demonstra **3)** o reformulăm sub forma:

Fie p =prim și $p \mid a \cdot b$. Dacă p nu divide a atunci $p \mid b$

Din **2)** $\implies p \mid a \cdot b$, p nu divide $a \implies (p,a)=1$ (p =prim) $\implies p \mid b$

$$\mathbf{4)} (m,a)=1 \implies k,l \in \mathbb{Z}: 1=k \cdot m+l \cdot a$$

$$(m,b)=1 \implies x,y \in \mathbb{Z}: 1=x \cdot m+y \cdot b \implies 1-km=l \cdot a$$

$$1-xm=y \cdot b$$

$$\implies (1-k \cdot m)(1-x \cdot m)=l \cdot y \cdot a \cdot b$$

$$1-(k+x)m+k \cdot x \cdot m^2=l \cdot y \cdot a \cdot b$$

$$1=(k+x-k \cdot xm)m+l \cdot y \cdot a \cdot b$$

$$\text{Notăm } k+x-kxm=k \cdot l$$

$$l \cdot y=l$$

$$\implies klm+l \cdot a \cdot b=1$$

$$\implies (m, a \cdot b)=1$$

$$\mathbf{5)} (a,b)=1 \implies x,y \in \mathbb{Z}: d=x \cdot a+y \cdot b \mid k$$

$$\implies x \cdot k \cdot a+y \cdot k \cdot b=k \cdot d$$

$$\implies (k \cdot a, k \cdot b)=k \cdot d$$

Aplicații

1. Să se determine numerele naturale a, b, c pentru care: $(a,b,c)=6$, $[a,b,c]=1440$, $a+b+c=234$.

Rezolvare:

$$(a,b,c)=6 \implies a=6\alpha$$

$$b=6\beta$$

$$c=6\gamma$$

$$\implies \alpha+\beta+\gamma=39$$

$$[a,b,c]=[6^\alpha, 6\beta, 6\gamma]=1440=2^4 \cdot 3^2 \cdot 5$$

$$\implies [\alpha, \beta, \gamma]=2^4 \cdot 3 \cdot 5$$

$$\text{Presupunem } \alpha=2^4 k=16k$$

$$\alpha < 39 \implies 16k < 39$$

$$[\alpha, \beta, \gamma] = 2^4 3^2 5 = 2^{\max(x_1, y_1, z_1)} 3^{\max(x_2, y_2, z_2)} 5^{\max(x_3, y_3, z_3)} \implies k\text{-impar}$$

$$\implies k=1 \implies \alpha=16$$

$$\beta + \gamma = 23$$

$$3 \cdot 5 \mid \alpha \cdot \beta \cdot \gamma$$

$$\implies \beta=20 \quad \beta=15 \quad \beta=18$$

$$\gamma=3 \quad \gamma=8 \quad \gamma=5$$

ultima soluție nu convine din definiția cmmmc.

$S = \{(16, 20, 3), (16, 15, 8)\}$ și permutările lor.

2. Dacă a și n sunt numere naturale, să se calculeze

$$\left(a^{2n^2+3n-1} - 1, a^{n^2+3n+2} + 1 \right)$$

Rezolvare:

Fie

$$d = \left(a^{2n^2+3n-1} - 1, a^{n^2+3n+2} + 1 \right)$$

$$\implies a^{(n+1)(2n+2)} - 1 = d\alpha \implies a^{(n+1)(2n+2)} = d\alpha + 1 \uparrow^{(n+2)}$$

$$a^{(n+1)(n+2)} + 1 = d\beta \implies a^{(n+1)(n+2)} = d\beta - 1 \uparrow^{(2n+1)}$$

$$\implies a^{(n+1)(2n+2)(n+2)} = (d\alpha + 1)^{(n+2)}$$

$$a^{(n+1)(2n+2)(n+2)} = (d\alpha - 1)^{(2n+1)}$$

$$\implies (d\alpha + 1)^{(n+2)} = (d\alpha - 1)^{(2n+1)}$$

$$\mu d + 1 = \mu d - 1$$

$$\implies \mu d = 2 \implies d \mid 2 \implies d \in \{1, 2\}$$

$$\implies \text{Dacă } a \text{ este par } d=1$$

$$\text{Dacă } a \text{ este impar } d=2$$

3. Pentru m și n numere naturale, să se arate că: $(2^m - 1, 2^n - 1) = 2^{(m,n)} - 1$

Rezolvare:

Fie $(m, n) = d$

$$m = \alpha d$$

$$n = \beta d$$

$$\text{Demonstrăm că: } (2^{\alpha d} - 1, 2^{\beta d} - 1) = 2^d - 1$$

$$2^{\alpha d} - 1 = (2^d)^\alpha - 1 = (2^d - 1) \left((2^d)^{\alpha-1} + (2^d)^{\alpha-2} + \dots + 1 \right)$$

$$2^{\beta d} - 1 = (2^d)^\beta - 1 = (2^d - 1) \left((2^d)^{\beta-1} + (2^d)^{\beta-2} + \dots + 1 \right)$$

$$\text{Am demonstrat că: } (2^d - 1) \mid (2^{\alpha d} - 1, 2^{\beta d} - 1)$$

$$\text{Arătăm că oricare alt divizor al } (2^{\alpha d} - 1, 2^{\beta d} - 1) \text{ este un divizor al lui } (2^d - 1)$$

Din teorema lui Bezout rezultă că există: $k, l \in \mathbb{Z}$ a.i: $d = k \cdot m + l \cdot n$

$$\text{Not } (2^m - 1, 2^n - 1) = D$$

$$\implies 2^m = D \cdot x + 1 \implies (2^m)^k = (D \cdot x + 1)^k = \mu D + 1$$

$$2^n = D \cdot y + 1 \implies (2^n)^l = (D \cdot y + 1)^l = \mu D + 1$$

$$\implies (2^m)^k \cdot (2^n)^l = 2^{mk+ln} = 2^d = (\mu D + 1)(\mu D + 1) = \mu D + 1$$

$$\implies D \mid 2^d - 1$$

$$\implies (2^m - 1, 2^n - 1) = 2^{(m,n)} - 1 \text{ Q.E.D.}$$

4. Fie $A_n = n^9 - n$. Să se afle cmmdc al numerelor $A_1, A_2, A_3, \dots, A_{2005}$

Rezolvare:

Fie $(A_1, A_2, A_3, \dots, A_{2005}) = d$

$$A_n = n(n^4 - 1)(n^4 + 1) = n(n^4 + 1)(n^2 + 1)(n^2 - 1) = n(n^4 + 1)(n^2 + 1)(n + 1)(n - 1)$$

$$A_1 = 0;$$

$$A_2 = 2 \cdot 17 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 1 = 30 \cdot 17$$

$$A_3 = 3 \cdot 7 \cdot 40 \cdot 10 \cdot 4 \cdot 2$$

$$A_4 = 4 \cdot 257 \cdot 17 \cdot 5 \cdot 3$$

Se observă că A_3 nu se divide cu 17

Arătăm ca A_n se divide cu 5:

Folosim teorema lui Fermat: dacă $p = \text{prim}$, $a \in \mathbb{Z}$, p nu divide a , atunci

$$p \mid a^{p-1} - 1$$

$$\implies 5 \mid n^4 - 1 \text{ dc } n \in \mathbb{Z} \text{ si } 5 \text{ nu divide pe } n$$

$$\implies 5 \mid n(n^4 - 1) \text{ pentru orice } n \in \mathbb{Z}$$

$$\implies 5 \mid A_n$$

Arătăm că 6 divide pe A_n :

$$6 \mid (n-1)n(n+1) \text{ pentru orice } n \in \mathbb{Z}$$

$$\implies 6 \mid A_n$$

$$\implies 30 \mid A_n$$

$$\implies (A_1, A_2, A_3, \dots, A_{2005}) = 30$$

5. Fie $A_n = 2^{3n} + 3^{6n+2} + 5^{6n+2}$. Să se afle cmmdc al numerelor $A_0, A_1, A_2, \dots, A_{2005}$

Rezolvare:

Fie: $(A_0, A_1, A_2, \dots, A_{2005}) = d$

$$A_0 = 1 + 9 + 25 = 35 = 5 \cdot 7$$

$$A_1 = 8 + 3^8 + 5^8 = 8 + 739 \cdot 739 + 5^8 = \dots \cdot 9 + \dots \cdot 5 = \dots \cdot 4$$

$$\implies A_1 \text{ nu se divide cu } 5$$

Arătăm că A_n se divide cu 7:

$$A_n = 2^{3n} + 9 \cdot 3^{6n} + 25 \cdot 5^{6n} = 8^n + 9 \cdot 27^{2n} + 25 \cdot 125^{2n} = (7+1)^n + 9(\mu 7-1)^{2n} + 25(\mu 7-1)^{2n}$$

$$A_n = \mu 7 + 1 + \mu 7 + 9 + \mu 7 + 25 = \mu 7 + 35 = \mu 7$$

$$\implies 7 \mid A_n$$

$$\implies (A_0, A_1, A_2, \dots, A_{2005}) = 5$$

6. Se consideră șirul de numere naturale nenule $(a_n)_{n \geq 1}$,

$a_{n+1} = a_n + (a_n, a_{n-1})$ pentru orice $n \geq 2$. Să se determine termenul general.

Rezolvare:

Fie $(a_1, a_2) = d$

$$a_1 = \alpha d$$

$$a_2 = \beta d$$

$$a_3 = a_2 + (a_1, a_2) = a_2 + d = \beta d + d = (\beta + 1)d$$

$$a_4 = a_3 + (a_2, a_3) = (\beta + 1)d + (\beta d, (\beta + 1)d) = (\beta + 1)d + d = (\beta + 2)d$$

$$a_5 = a_4 + (a_3, a_4) = (\beta + 2)d + ((\beta + 1)d, (\beta + 2)d) = (\beta + 2)d + d = (\beta + 3)d$$

Folosim următoarea inducție:

$P(0), P(1)$

$$(\forall k) P(k), P(k+1) \implies P(k+2)$$

$$(\forall n) P(n)$$

În cazul nostru $P(0)$ este reprezentat de propoziția a_2 , iar $P(2)$ este reprezentat de a_3 care sunt adevărate

Presupunem $a_k = (\beta + k - 2)d$

$$a_{k+1} = (\beta + k - 1)d$$

Arătăm ca a_{k+2} este adevărată:

$$a_{k+2} = a_{k+1} + (a_k, a_{k+1}) = (\beta + k - 1)d + ((\beta + k - 1)d, (\beta + k - 2)d)$$

$$a_{k+2} = (\beta + k - 1)d + d = (\beta + k)d$$

$$\implies (\forall n) a_n = d(\beta + n - 2) = d \cdot \beta + (n - 2)d = a_2 + (n - 2)(a_1, a_2) \text{ Q.E.D.}$$

7. Se considera șirul de numere naturale și $d = (a, n)$. Să se arate că dintre elementele mulțimii $A = \{ak \mid a \leq k \leq n\}$ exact d se divid cu n .

Rezolvare:

Din $(a, n) = d$ rezultă că a și n sunt de forma:

$$a = \alpha d$$

$$n = md$$

Fie ak un element al mulțimii A care se divide cu n

$$\implies \frac{a \cdot k}{n} = \frac{\alpha \cdot d \cdot k}{m \cdot d} = \frac{\alpha \cdot k}{m}$$

$$\text{cum } n \mid a \cdot k \implies m \mid \alpha \cdot k$$

$$\text{dar } (m, \alpha) = 1 \implies m \mid k \implies k = m \cdot t$$

$$\text{dar } 1 \leq k \leq n \implies 1 \leq k \leq m \cdot d \implies t \in \{1, 2, \dots, d\}$$

$$7. a, b \text{ consecutive} \implies b = a + 1 \implies (a, b) = (a, a + 1) = 1$$

$$(a, b)[a, b] = ab \implies [a, b] = ab$$

$$a^2 + b^2 = n[a, b] + (a, b)$$

$$a^2 + (a + 1)^2 = nab + 1$$

$$a^2 + (a + 1)^2 = na(a + 1) + 1$$

$$a^2 + a^2 + 2a + 1 = na^2 + na + 1$$

$$2a^2 + 2a + 1 - na^2 - na - 1 = 0$$

$$2a^2 - na^2 + 2a - na = 0$$

$$a^2(2 - n) + a(2 - n) = 0$$

$$(2 - n)(a^2 + a) = 0$$

$$a(a + 1)(2 - n) = 0 \implies 2 - n = 0 \implies n = 2$$

reciproc dacă $n=2$ notăm $(a,b)=d \Rightarrow a=d\alpha$

$$b=d\beta$$

$$(\alpha,\beta)=1$$

$$(a,b)[a,b]=ab$$

$$d[a,b] = d\alpha d\beta \Rightarrow [a,b] = d\alpha\beta$$

$$d^2\beta^2 + d^2\alpha^2 = 2d\alpha\beta + d$$

$$d(\alpha^2 + \beta^2) = d(2\alpha\beta + 1) \Rightarrow d(\alpha^2 + \beta^2) = 2\alpha\beta + 1 \Rightarrow d = \frac{2\alpha\beta + 1}{\alpha^2 + \beta^2} \geq 1 \Rightarrow (\alpha - \beta)^2 \leq 1$$

$$\text{Dacă } \alpha = \beta \Rightarrow d = \frac{2\alpha\beta + 1}{\alpha^2 + \beta} = \frac{2\alpha^2 + 1}{2\alpha^2} = 1 + \frac{1}{2\alpha^2} \in M \Rightarrow \alpha - \beta = \pm 1 \text{ și } d = 1 \Rightarrow d(\alpha - d\beta) = \pm 1 \Rightarrow a - b = \pm 1 \Rightarrow a, b \text{ consecutive.}$$